A. 1851. N.° 129.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

Saturdag den 25 October.

LONDEN den 22 october (*des avonds*).

Prins *Frederik* der Nederlanden bragt gisteren een bezoek aan het magazijn van den heer *C. F. Hancock* alhier, om het door Z. K. H. aldaar besteld zilverwerk te bezigtigen.

— Door tusschenkomst van lord *Granville*, heeft de Kanselier der schatkist er in bewilligd de som van 5000 ponden sterling beschikbaar te stellen, tot het aankoopen van zoodanige op de groote tentoonstelling voorkomende voorwerpen welke tot modellen in de teekenscholen dienen kunnen.

— *Kossuth* laat zich nog altijd wachten. Intusschen neemt de geestdrift voor zijnen persoon, terwijl zij bij sommigen afneemt, bij anderen toe, die zulks door ruime aanbiedingen bewijzen. Een inwoner van Londen heeft zijn huis, zijne dienstboden en zijn rijtuig ter beschikking des beroemden Magijars gesteld, zoo lang deze hier verblijven wil, en gelijk aanbod is hem door een der voornaamste bankiers gedaan, terwijl een voornaam kostschoolhouder hem heeft doen mededeelen dat hij gaarne zijnen zoon in zijn etablissement ontvangen zal, om dien, zoo lang zulks begeerd wordt, de best mogelijke opvoeding te geven.

— In eene nadere vergadering der Spaansche fondsenhouders heeft de voorzitter verklaard van den heer *Borrajo* kennis ontvangen te hebben, dat de conversie der passive en andere niet rentegevende fondsen den 5 januarij 1851 geopend zal worden.

— De graaf van *Thomar* heeft Engeland verlaten en is naar Brussel vertrokken. Men zegt dat hij voornemens is naar Portugal te gaan zoodra de Cortes vergaderen.

— Sedert eenigen tijd verontrustte men zich hier sterk over het berigt dat de Porte het aanleggen van spoorwegen door Egypte hoogelijk afkeurde en zich daartegen zelfs met geweld verzetten wilde. Brieven uit dat Land, tot den 7 dezer, hebben de belanghebbenden meer gerust gesteld, naardien zij inhouden dat de Onderkoning *Abbas*-pacha den brief des Grootviziers op zeer verzoenenden toon beantwoord, zijne volslagen gehoorzaamheid en onderwerping aan den Sultan betuigd en verklaard heeft er niet aan gedacht te hebben dat hij tot het aanleggen van spoorwegen door het gebied van zijn Onderkoningschap de voorloopige toestemming der Porte behoefde, dewijl ook vroeger groote werken van verschillenden aard zonder die toestemming waren volbragt. Men hoopt nu dat de Porte het voorgenomen werk niet langer verhinderen zal, en dat het door den invloed van Engeland, hetwelk daarbij voor zijne gemeenschap met Indië zoo groot belang heeft, krachtig ondersteund zal worden.

— Men schrijft uit Weenen aan den *Times*, dat het ongegrond is, dat de Oostenrijksche Gezant Londen zou moeten verlaten, in geval *Kossuth* aldaar met vertooning ontvangen werd. Alleen indien de Minister van Buitenlandsche Zaken hem eene audientie verleende, zou de Oostenrijksche Gezant de diplomatische betrekkingen moeten schorsen.

— De *Birkenhead* heeft depêches voor het Gouvernement, tot 12 september, van de Kaap de Goede Hoop overgebragt. Men zegt dat de gouverneur sir *H. Smith* dringend verzoekt dat hem onverwijld minstens tienduizend man troepen, tot bestrijding der Kaffers en oproerige Hottentotten, toegezonden worden, en wenscht de voldoening aan dat verzoek, naardien anders de Kaapkolonie wel eens voor Engeland verloren zou kunnen gaan, hetwelk, behalve het verlies zelf, een zeer nadeelig voorbeeld aan de inlandsche bevolkingen der andere Kolonien zou geven.

— De berigten uit Noord-Amerika tot 11 dezer behelzen weinig meer belangrijks dan dat op de kusten van Nova Scotia een hevige orkaan gewoed heeft, waardoor nagenoeg honderd visschers- en andere vaartuigen verongelukt en meer dan driehonderd menschen omgekomen zijn.

Te Cincinnati in Noord-Amerika wordt een schip gebouwd dat 400 Engelsche voeten lang en 60 breed is, vierduizend menschen bevatten kan, van eene tooneelzaal, een circus en eene menagerie voorzien zal zijn, en bestemd is om gedurende den zomer tooneelvoorstellingen en andere vermakelijkheden aan de bewoners der verschillende steden op de Mississippi te gaan verschaffen.

PARIJS den 22 october.

De ministeriële crisis duurt voort. Alle pogingen van den President der Republiek om een nieuw Ministerie zamen te stellen lijden schipbreuk; welligt zal hij de toevlugt wederom moeten nemen tot de aftredende Ministers.

De Prins van Joinville heeft aan zijne vrienden in Frankrijk geschreven, om hen te verzoeken zich in de tegenwoordige omstandigheden niet meer met hem bezig te houden, daar hij niet wil, dat zijn naam de bestaande verwarring nog vergroote.

Twee departementen, die der Cher en der Nièvre, zijn in staat van beleg gesteld, uit hoofde van de handelingen der geheime genootschappen, welke aldaar de grootste onrust verwekken, geheel op militaire wijze georganiseerd zijn, buskruid maken, zich wapenen aanschaffen en nu door demonstratien dan weder door schermutselingen de gemoederen gaande houden, in afwachting van den dag des strijds.

KEULEN den 23 october.

Per telegrafische depêche uit Weenen, van 21 dezer, is berigt ontvangen dat de Hertogin-Weduwe van Angoulême, dochter van *Lodewijk XVI*, behuwd-dochter van *Karel X* en tante van den Graaf van Chambord, te Frohsdorff is overleden. Deze belangwekkende Vrouw, van hare vroege jeugd af deelgenoot van zoo vele rampen, vernederingen en lotwisselingen, was den 19 december 1778 geboren en huwde den 10 junij 1799 haren neef, den Hertog van Angoulême, welk huwelijk kinderloos bleef.

— Den 17 dezer kwam de Keizer van Oostenrijk te Lemberg aan, waar hij luisterrijk ontvangen werd. Zijn vader, de aartshertog *Frans Karel*, heeft zich naar het pelgrimsoord Maria Zell in Steijermarken begeven, uit dankbaarheid voor de herstelling zijns jongsten Zoons uit langdurige krankheid.

De humorist *Saphir* zit nog steeds in hechtenis, en alle pogingen, zelfs die zijner meest vermogende vrienden, om zijnen straftijd verkort te krijgen, blijven vruchteloos.

— De beroemde tenorzanger *Fraschini* is den 10 dezer te Bologna vermoord, terwijl hij aan zijn ontbijt zat. Als zijn moordenaar wordt de baritonzanger *Collini* en als drijfveer der misdaad ijverzucht genoemd. *Collini* is ontvlugt. De vermoorde laat eene weduwe en vier kinderen achter.

— Het gerucht zegt dat te St. Petersburg eene nieuwe zamenzwering onder den adel ontdekt is, hetwelk de inhechtenisneming van verscheiden zeer aanzienlijke personen ten gevolge heeft gehad. De ontdekking zou door Tscherkessen-officieren bij de lijfwacht geschied zijn, die, nadat te vergeefs gepoogd was hen voor het complot te winnen, den Keizer van het bestaan daarvan verwittigd hebben.

's GRAVENHAGE den 23 october.

Bij besluit van den 21 dezer heeft Z. M. goedgevonden aan den heer dr. *P. Halbertsma*, op het van zijnentwege gedaan verzoek, eervol ontslag te verleenen uit de betrekking van schoolopziener in het tweede schooldistrict van Gelderland.

Bij besluit van den 22 dezer heeft Z. M. goedgevonden tot burgemeester der gemeente Ambt Almelo te benoemen *H. A. Kloppenburg*.

Bij Koninklijk besluit van den 21 dezer is benoemd tot directeur van het postkantoor te Vlissingen de heer *S. Gille Heringa*, thans directeur van het postkantoor te Tilburg.

Zijne Majesteit heeft goedgevonden, bij besluit van den 23 dezer, 1°, te benoemen tot burgemeester der gemeente Maastricht *J. P. Wijnandts*; 2°, aan *W. Vaessen*, op zijn verzoek, eervol ontslag te verleenen als burgemeester der gemeente Kerkrade en in zijne plaats als zoodanig te benoemen *J. Herri*; 3°, op hun verzoek eervol ontslag te verleenen aan mr. *F. J. J.* baron *van Heemstra*, als burgemeester (grietman) der gemeente Rauwerderhem, in te gaan met den dag, waarop zijn opvolger in functie zal treden; *C. Hordijk*, als burgemeester der gemeente Vessem *c. a.*, in te gaan met den dag waarop zijn opvolger in functie zal treden; *O. B. Oeberius*, als secretaris der gemeente het Bildt, en *M. Noy*, als secretaris der gemeente Gennep; 4°, de door den gemeenteraad van Made en Drimmelen gedane benoeming van den burgemeester *J. C. van Campenhout*, tot secretaris dier gemeente, goed te keuren.

Door Z. M. is, bij besluit van den 13 dezer, goedgekeurd het beroep van een predikant, uitgebragt door den kerkeraad der Hervormde gemeente te Ooltgensplaat, onder de classis van Brielle, op den heer *G. C. Montijn*, predikant te Hoornaar.

Bij Koninklijk besluit van den 4 september ll. is aan den heer *E. G. Bruyns*, op zijn verzoek, een eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van commies bij het departement van buitenlandsche zaken, behoudens zijne aanspraak op pensioen.

Voorts is, bij Koninklijk besluit van den 21 dezer, tot adjunct-commies bij gemeld departement benoemd, de heer mr. *G. J. E. E. Zilcken*, advokaat te 's Gravenhage, en geëmploijeerd bij de Koninklijke bibliotheek aldaar.

— Men verzekert dat de candelabres, waarvoor de heer *Regout* op de algemeene tentoonstelling te Londen is bekroond, door Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden zijn aangekocht.

— De Arrondissements-Regtbank te dezer stede heeft heden uitspraak gedaan in zake *J. D. S.*, broodbakker alhier, in wiens winkel voorhanden zijn gevonden niet minder dan 39 roggebrooden, die niet het vereischte gewigt hadden. De Regtbank heeft hem schuldig verklaard van te ligt brood in zijnen winkel voorhanden te hebben, en dien ten gevolge veroordeeld tot betaling eener geldboete van *f* 10 en in de kosten.

Heden is voor de Arrondissements-Regtbank behandeld de zaak van *Hubenet*, die zich schuldig had gemaakt aan diefstal van een zilveren zakhorlogie. De daad, door den beklaagde bedreven, is door de getuigen gestaafd en werd ook niet geheel door hem ontkend. Dien ten gevolge heeft de substituut-officier, de heer *François*, geconcludeerd, dat de wet van 28 junij ll. (*Staatsblad* n.° 68) op hem zou worden toegepast, en dat, daar er anders op het misdrijf eene gevangenisstraf van één jaar is bepaald, de beklaagde zou worden veroordeeld tot eene cellulaire gevangenis voor den tijd van zes maanden. Aanstaanden donderdag 30 dezer uitspraak.

— De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal saturdag den 25 dezer bestaan uit *Mercadet* en *Le barbier de Séville*.

Ontwerp van Wet op het Armbestuur.

Vervolg en slot.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Van subsidien uit fondsen van burgerlijke gemeenten aan instellingen van weldadigheid.

Art. 78. Na het in werking komen dezer wet, mogen geene subsidien, die vroeger niet werden verleend, of tot een hooger bedrag dan vroeger, uit de fondsen van burgerlijke gemeenten aan besturen van instellingen van weldadigheid worden toegestaan, dan bij een met redenen omkleed besluit van den gemeenteraad.

Art. 79. Bij dat besluit moet blijken: *a*, dat de volstrekte noodzakelijkheid van het subsidie of van de verhooging is bewezen door de rekening en verantwoording der inkomsten en uitgaven van het betrokken bestuur over het, bij de dagteekening van het besluit, laatst afgeloopen, en de begrooting over het dan loopend of eerst volgend dienstjaar; *b*, dat ten behoeve van het betrokken bestuur, naar het oordeel van den gemeenteraad, op eene billijke wijze is bijgedragen door hen, van wie zoodanige bijdragen, overeenkomstig den aard der instelling, in den regel worden gevraagd.

Art. 80. Bij het verleenen van subsidie aan diakonien of andere armbesturen, die tevens godshuizen beheeren, wordt bij het besluit, in art. 78 vermeld, aangewezen hoe veel voor de ondersteuning van huiszittende armen en hoe veel voor het beheer der godshuizen wordt toegekend.

Art. 81. De subsidien, uit de fondsen eener burgerlijke gemeente aan diakonien of kerkelijke en gecombineerde armbesturen voor de ondersteuning van huiszittende armen verstrekt, mogen te zamen niet meer beloopen dan de helft van het bedrag dat, met inachtneming van het maximum bij art. 54 vermeld, noodig is voor de ondersteuning der huiszittende armen, in de gemeente domicilie van onderstand hebbende, welke bij die besturen gezamenlijk armlastig zijn en in de termen verkeeren om onderstand te erlangen.

Art. 82. Indien eene of meer diakonien of kerkelijke en gecombineerde armbesturen voldoende aantoonen dat zij met het subsidie, aan hen toegekend binnen het perk bij art. 81 omschreven, niet kunnen voorzien in de ondersteuning van al de armen bij het slot van dat artikel vermeld, wordt verder uit de fondsen der burgerlijke gemeente, waar dit geval ontstaat, aan geen der in de gemeente aanwezige besturen eenige subsidie verstrekt.

Art. 83. In dat geval wordt door den gemeenteraad, bij een met redenen omkleed besluit, *a*, bepaald, welke soorten van behoeftigen, naar de regelen in art. 84 gesteld, bij elke diakonie of kerkelijk en gecombineerd armbestuur armlastig blijven, en van welke soorten de armlastigheid overgaat tot het burgerlijk armbestuur, en *b*, een burgerlijk armbestuur opgerigt of de werkkring van het bestaande uitgebreid, tot ondersteuning der behoeftigen, waarvan de diakonien of kerkelijke en gecombineerde armbesturen worden ontheven.

Art. 84. In het geval, bij art. 83 vermeld, wordt de armlastigheid bij de diakonien of kerkelijke en gecombineerde armbesturen allereerst beperkt tot de ledematen der godsdienstige gezindten, waartoe die besturen behooren, hunne gezinnen en nagelaten weezen. Schieten de middelen tot ondersteuning van die allen te kort, dan wordt die armlastigheid verder beperkt tot weezen en, onder de ledematen, tot weduwen en hare gezinnen, ouden boven eenen vast te stellen leeftijd, en gebrekkigen die niet kunnen arbeiden, of, des noodig, tot eene of andere dezer soorten afzonderlijk.

Art. 85. Indien de kring van eene diakonie of kerkelijk en gecombineerd armbestuur zich uitstrekt tot meer dan ééne of tot gedeelten van meer dan ééne burgerlijke gemeente, en er tot toepassing der artt. 82 en volgende slechts aanleiding bestaat voor het gedeelte der bij dat bestuur armlastige behoeftigen dat in eene of meer dier gemeenten domicilie van onderstand heeft, wordt die toepassing daartoe beperkt, en blijven de overige bepalingen dezer wet voor de diakonie of het kerkelijk en gecombineerd armbestuur van kracht, ten aanzien der andere daarbij armlastige behoeftigen.

Art. 86. De eerste zinsnede van art. 7 is toepasselijk op de besluiten door de gemeenteraden genomen krachtens de bepalingen van dit hoofdstuk.

ZESDE HOOFDSTUK.

Van bedelaars en landloopers.

Art. 87. Behalve de koloniale inrigtingen, tot opneming van bedelaars en landloopers bestemd, kunnen ook de werkhuizen, op verlangen hunner besturen, door Ons, bij een in het *Staatsblad* te plaatsen besluit, worden verklaard te zijn bedelaarsgestichten ter opneming van bedelaars en landloopers, wier opzending naar zoodanige gestichten, krachtens de bepalingen van het wetboek van strafregt, moet of kan plaats hebben, en die domicilie van onderstand hebben in de gemeenten in Ons besluit aan te wijzen. In dat geval behoeven de reglementen dier werkhuizen Onze goedkeuring.

Art. 88. De tuchtiging, in bedelaars-gestichten op te leggen, bestaat in gedeeltelijke onthouding der gewone voeding; in vermindering der hun toëberekende belooning voor hunnen arbeid, en in eenzame opsluiting, afzonderlijk of vereenigd.

Art. 89. Bij maatregel van inwendig bestuur worden geregeld de gevallen en de mate waarin en de tijd waarvoor de tuchtiging, bij art. 88 vermeld, kan worden toegepast, gelijk mede, in verband met de bepalingen van het Wetboek van Strafregt, de voorwaarden, de tijd en wijze op welke de bedelaars en landloopers uit de bedelaarsgestichten worden ontslagen.

Art. 90. De kosten, voortvloeijende uit de opzending naar, en de plaatsing en verzorging in bedelaarsgestichten, van bedelaars en landloopers, krachtens de bepalingen van het wetboek van strafregt, en van hunne kinderen, die niet van de ouders kunnen worden gescheiden, worden voldaan uit de fondsen der burgerlijke gemeente waar zij domicilie van onderstand hebben, en indien deze niet is te vinden, door het Rijk. Op gelijke wijze worden voldaan de kosten van verpleging tusschen het oogenblik, waarop de opgelegde gevangenisstraf eindigt, en dat der opzending naar het bedelaarsgesticht.

Art. 91. De kosten, bij art. 90 vermeld, kunnen niet anders dan ten gevolge van bijzondere of plaatselijke schikkingen worden verhaald op besturen van instellingen van weldadigheid. Indien de betrokken personen pensioen of gagement genieten, kan dit, over het tijdvak van hun verblijf in een bedelaarsgesticht, tot geheele of gedeeltelijke goedmaking dier kosten, worden uitbetaald aan het bestuur der betrokken gemeente, of ten behoeve van het Rijk worden ingehouden.

Art. 92. Indien de besturen der gemeenten, waar de betrokken personen domicilie van onderstand hebben, zulks verlangen, kunnen de bedelaars en landloopers bij ontslag, ten koste dier gemeenten, derwaarts worden overgebragt. In dat geval zal hetgeen de ontslagenen in het bedelaarsgesticht mogten hebben te goed gemaakt, aan hen eerst bij aankomst in die gemeenten worden uitgereikt.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Van de uitspraak over geschillen.

Art. 93. Geschillen over de vraag of eene instelling al dan niet eene instelling is van weldadigheid, en tot welke der in art. 3 omschreven soorten zij behoort; over hare inrigting en bestemming, voor zoo veel het niet een geschil betreft van burgerlijk regt, en over het regt tot benoemen, schorsen en ontslaan van besturen over andere dan kerkelijke instellingen, worden door ons beslist na verhoor dergenen, die, bij het ontstaan van het geschil, met het bestuur der betrokkene instelling zijn belast.

Art. 94. Gedeputeerde Staten trachten in der minne te doen bijleggen alle geschillen tusschen besturen van gemeenten tot dezelfde provincie behoorende, over het domicilie van onderstand van behoeftigen; het bestuur waarbij zij armlastig zijn, den kring der diakonien of andere armbesturen; het verhaal en het verhaalbaar bedrag van verstrekten onderstand, en verleenen van subsidie uit fondsen van burgerlijke gemeenten aan besturen van instellingen van weldadigheid, welker kring zich tot meer dan ééne of tot gedeelten van meer dan ééne gemeente uitstrekt. Indien zij daarin niet slagen, dragen zij die geschillen aan Ons ter beslissing voor. Geschillen van dien aard tusschen gemeentebesturen en besturen van instellingen van weldadigheid, of tusschen deze laatste onderling, worden, indien partijen tot dezelfde provincie behooren, door Gedeputeerde Staten beslist. Alle geschillen van dien aard tusschen besturen tot meer dan ééne provincie behoorende, en die over de vraag, of een behoeftige bij het Rijk armlastig is, worden door ons beslist. Een en ander onverminderd de bepaling van art. 96. De beslissingen over den kring van diakonien of kerkelijke armbesturen worden genomen na verhoor van de betrokken kerkelijke besturen. De kantonregters zijn verpligt, op aanvraag van Gedeputeerde Staten, personen onder eede te hooren over feiten betreffende geschillen in dit artikel bedoeld, en daarvan proces-verbaal op te maken.

Art. 95. De uitspraken van Gedeputeerde Staten, bij art. 94 vermeld, kunnen door Ons worden vernietigd. De partij, die zich door zoodanige uitspraak bezwaard acht, kan die vernietiging slechts vragen binnen drie maanden nadat de uitspraak ter harer kennis is gekomen. Voor de uitspraken over de toepassing der wet van den 28sten november 1818 (*Staatsblad* n.° 40), reeds gedaan bij het in werking komen der tegenwoordige wet, gaat de voormelde termijn in op den dag van dat in werking treden. Bij vernietiging eener uitspraak wordt het geschil tevens door Ons beslist.

Art. 96. Vorderingen tot verhaal van verstrekten onderstand, krachtens deze wet, op diakonien of kerkelijke armbesturen, worden voor den burgerlijken regter gebragt, indien zij niet door de administrative magt mogt in der minne worden afgedaan.

Art. 97. Geschillen over de toepassing der artt. 68—73 behooren tot de kennisneming van den burgerlijken regter.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Algemeene en slotbepalingen.

Art. 98. Onder godshuizen worden, voor de toepassing dezer wet, verstaan, alle inrigtingen in welke behoeftigen met een weldadig doel worden gehuisvest, met of zonder verdere verzorging. Voor gestichten voor krankzinnigen wordt niet gederogeerd aan de bepalingen der wet van den 29sten mei 1841 (*Staatsblad* n.° 20). Onder werkhuizen worden verstaan alle inrigtingen van weldadigheid, waarin aan behoeftigen, in plaats van anderen onderstand, loon voor arbeid wordt verstrekt.

Art. 99. Indien een gemeenteraad weigert de uitgaven, die krachtens deze wet, met of zonder regt van verhaal, uit de fondsen der gemeente

...op de begrooting te brengen, wordt art. 212 der gemeentewet toegepast.

Art. 100. Indien een armbestuur welks begrooting en rekening, volgens artt. 22 en 23, onderworpen is aan de goedkeuring van den gemeenteraad, weigert de uitgaven die, krachtens deze wet, uit zijne fondsen moeten worden gedaan, op zijne begrooting te brengen, geschiedt zulks door den gemeenteraad.

Art. 101. Voor de werking dezer wet is art. 874 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering toepasselijk op de besturen der burgerlijke gemeenten.

Art. 102. Alle stukken, uit deze wet voortvloeijende, zijn vrij van zegel en worden, voor zoo veel zij aan registratie onderhevig zijn, gratis geregistreerd.

Art. 103. De wet van den 28sten november 1818 (*Staatsblad* n.° 40) en alle andere wetten, reglementen en verordeningen betrekkelijk de onderwerpen bij deze wet geregeld, worden afgeschaft.

Lasten en bevelen.

's GRAVENHAGE den 24 october.

Bij Koninklijk besluit van den 23 dezer is benoemd tot lid van de Algemeene Rekenkamer, in plaats van wijlen mr. *A. R. de Wendt*, de heer *H. L. Fievez*, hoofdambtenaar bij de Algemeene Rekenkamer, met den personelen titel van referendaris.

Bij besluit van 17 dezer heeft Z. M. onderanderen benoemd tot kapitein en plaatselijk adjudant der 1ste klasse: te Rotterdam, den kapitein *A. van Hooydonk*, plaatsmajoor van de 3de klasse aldaar, en te Hellevoetsluis, den kapitein *J. F. Thirion*, plaatsmajoor van de 3de klasse te dier plaatse.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van vrijdag* 24 *october.*

In deze zitting zijn de ingekomen geloofsbrieven van den heer *S. Blaupot ten Cate* in handen gesteld eener commissie, bestaande uit de heeren *Poortman*, *van Doorn* en *Engelen*, die in eene volgende vergadering verslag zal uitbrengen.

Zijn ingekomen twee ontwerpen: 1°, tot amortisatie van schuld over 1851, en 2°, in verband daarmede, een ontwerp tot regeling van het fonds, voortspruitende uit de koopprijzen der domeinen over dat zelfde jaar.

De beraadslagingen over het ontwerp, tot verhooging van de begrooting voor de landsdrukkerij over 1852 zijn bepaald op aanstaanden woensdag.

Vervolgens heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken geantwoord op de bedenkingen en gevraagde inlichtingen, bij twee verslagen der Kamer onlangs uitgebragt, en wel, 1°, over een adres van Gedeputeerde Staten van Noordholland, naar aanleiding waarvan door de Kamer was gevraagd of spoedig een wetsontwerp zou worden aangeboden, houdende bedreiging van straffen tegen de overtreding van keuren van waterschappen; de Minister heeft deze voordragt zoodra mogelijk toegezegd, welke dan zal vergezeld zijn van een ander ontwerp, houdende maatregelen tegen besturen van waterschappen die onwillig of nalatig mogten zijn uitvoering aan de bestaande wetten te geven; 2°, aangaande het verslag der commissie, in wier handen was gesteld het rapport over het onderwijs over 1849, waarbij meer toelichting, meer bijzonderheden, vooral omtrent de inrigting en den toestand van hetzelve was gevraagd; de Minister heeft de wijze van zamenstelling van zoodanige verslagen ontvouwd en te kennen gegeven dat over één jaar kwalijk een geheel overzigt van toestand en inrigting kan worden gegeven. Men moest dan ook bij de beoordeeling van een geleverd jaarverslag de voorwaarden en middelen niet miskennen, welke onder het bereik der Regering liggen.

De heeren *Groen* en *Gevers*, zoo ook de Minister, hebben nog kortelijk het woord gevoerd, waarna de Vergadering is gescheiden.

ROTTERDAM den 24 october.

Gisteren heeft de nieuwe Gemeenteraad alhier zijne eerste vergadering gehouden, welke door den ed. achtb. heer Burgemeester gepresideerd en door al de leden bijgewoond werd. Nadat het gebruikelijk gebed tot opening der vergadering was uitgesproken, las de heer Secretaris de handelingen der bijeenkomst van den 15 dezer voor, waarop geene aanmerkingen werden gemaakt. De Voorzitter berigtte daarop, dat de heeren *J.^b Mees* en *D. M. Ezechiels* sedert gemelde bijeenkomst hunnen geloofsbrief hadden ingezonden, en de heer *A. van der Hoop* Jz. zijne geboorte-acte ingezonden had.

De Voorzitter zeide daarop hoe nu, aangezien de bij de gemeentewet bepaalde tijd sedert het onderzoeken der geloofsbrieven verstreken was, zonder dat bezwaren waren gerezen, tot de installatie en beëediging der leden kon worden overgegaan. Ieder der leden legde nu eerst den in art. 83 der Grondwet bedoelden eed van zuivering en daarna den bij art. 39 der gemeentewet voorgeschreven eed in handen des Voorzitters af, welke eeden vervolgens door dezen in handen van het oudste lid, den heer *Ezechiels*, werden afgelegd.

Daarop rigtte de Voorzitter de volgende toespraak tot de Vergadering:

„ *Mijne Heeren!*

„ Zoo heeft dan de gewijzigde Grondwet ook hare toepassing op het bestuur dezer gemeente erlangd; bij regtstreeksche verkiezing door die onzer medeburgers, welke de wet daartoe de bevoegdheid geeft, is ons de eervolle onderscheiding te beurt gevallen tot leden van den Gemeenteraad te worden benoemd, en wij hebben zoo even de plegtige belofte afgelegd van, getrouw aan de Grondwet en aan de wetten des Rijks, de belangen der gemeente van Rotterdam met al ons vermogen te zullen voorstaan en bevorderen; wij staan alzoo gereed, Mijne Heeren, om het gewigtige werk te aanvaarden, waartoe het vertrouwen onzer medeburgers ons geroepen heeft, en naardien alle de voorschriften der wet zijn vervuld geworden, kan deze Vergadering zich van dit oogenblik af als geconstitueerd beschouwen.

„ Ik houde mij overtuigd, Mijne Heeren, dat wij allen het vaste voornemen hebben om, getrouw aan den afgelegden eed, de belangen dezer gemeente met al ons vermogen voor te staan; mogt het ons gebeuren daartoe steeds de beste middelen te kiezen en onze gemeenschappelijke pogingen door Gods zegen worden bekroond.

„ Verblijdend mag het geacht worden dat wij het aan ons toevertrouwd bestuur onder gunstige voorteekenen aanvangen.

„ Deze gemeente toch gaat steeds in bloei en in welvaart vooruit en haar finantiële toestand is allezins gunstig te noemen. Door welberaamde maatregelen, aan den voorgaanden bloei onzer gemeente bevorderlijk te zijn en de meest geschikte middelen te kiezen om in de behoefte van toenemenden handel en scheepvaart te voorzien, zal wel in de eerste plaats uwe ernstige overwegingen verdienen.

„ Maar veel omvattend zijn daarenboven de werkzaamheden welke ten gevolge van de bepalingen der wet van ons worden gevorderd. Eene geheele herziening van alle de bestaande reglementen, keuren, ordonnantien of hoe die ook mogen genoemd worden, zal behooren plaats te hebben, terwijl van geen minder gewigt de voorschriften dier wet zijn, die het finantiële gedeelte van het aan ons toevertrouwd bestuur betreffen. Wanneer wij echter met ijver en volharding de ons opgedragen taak wenschen te volbrengen, dan mogen wij hopen dat daardoor de moeijelijkheden en bezwaren die daarin zullen ondervonden worden te overwinnen zijn.

„ Ik zal, zoo lang het Zijne Majesteit behaagt mij de betrekking te doen bekleeden waardoor ik als Voorzitter uwer vergadering optreed, het mij tot pligt achten en ten regel stellen uwe beraadslagingen met kalmte en onpartijdigheid te leiden, en ik reken op uwe toegevendheid en op uwe ondersteuning om mij mijne gewigtige taak te verligten, waartoe ik mij, bij u allen, Mijne Heeren! met den meesten aandrang aanbeveel.

„ Welaan dan, geachte medeleden! ons gewigtig werk met goeden moed aangevangen en getracht aan de aanzienlijke gemeente, wier belangen te behartigen ons is opgedragen, alle die voordeelen te verschaffen waarvoor hare zoo gunstige ligging vatbaar is en die tot welzijn der burgerij kunnen strekken; en mogt het ons gebeuren, wanneer de tijd onzer aftreding zal daar zijn, de goedkeuring op ons bestuur en de erkentelijkheid onzer medeburgers in ruime mate te ondervinden!"

Deze taal des Voorzitters werd luide toegejuicht.

In de eerste plaats moest nu beslist worden, of er in het vervolg drie dan wel vier wethouders in deze gemeente zullen zijn; de Voorzitter achtte het laatste noodzakelijk en de Vergadering verklaarde bij acclamatie dat gevoelen te deelen, waarop onmiddellijk tot de benoeming der wethouders werd overgegaan, terwijl in gevolge het nog vigerende reglement van orde voor iedere benoeming eene afzonderlijke stemming plaats greep. De heeren mr. *A. T. Prins*, *J.^b Mees*, mr. *A. Hoynck van Papendrecht* en *J. W. L. van Oordt* werden door den Voorzitter uitgenoodigd het bureau van stemopneming uit te maken. Daar 37 leden aan de stemming deelnamen, was 19 stemmen de volstrekte meerderheid.

Voor de benoeming van den eersten wethouder hadden drie stemmingen plaats. Bij de eerste stemming waren de stemmen aldus verdeeld over de volgende heeren: jonkh. mr. *W. T. Gevers Deynoot* 12, *J. J. Tavenraat* 9, *P. H. Tromp* 5, *F. van Vollenhoven* 4, *J.^b Mees* 3, *D. Blankenheym* 2 en *Joost van Vollenhoven* en mr. *A. Schadee* ieder 1 stem. Niemand had alzoo de volstrekte meerderheid op zich vereenigd. Alvorens tot eene herstemming werd overgegaan, verzocht de heer *F. van Vollenhoven* het woord en zeide, hoe hem reeds voor den aanvang dezer Raadsvergadering verzekerd werd, dat vóór de tegenwoordige benoeming van wethouders ook de aandacht op hem gevestigd was; hoe vleijend en vereerend zulks voor hem ook zijn mogt, had hij echter daar waar het voegzaam geschieden kon te kennen gegeven, dat hij verlangde bij deze benoeming *niet* in aanmerking te komen; tot besparing van tijd en ten einde het versnipperen van stemmen voor te komen, verzocht hij nu ook aan de Vergadering, om bij de verdere stemming die heden over de verkiezing van wethouders zou plaats hebben geheel buiten aanmerking te blijven. Volgens het reglement had nu eene tweede vrije stemming plaats, waarvan de uitslag was, dat de volgende heeren het achter hunne namen geplaatst aantal stemmen bekwamen: *Gevers Deynoot* 18, *Tavenraat* 9, *Tromp* 5, *J.^b Mees* 3, *Blankenheym* en *J. v. Vollenhoven* ieder 1. Aangezien nog geene volstrekte meerderheid bekomen was, werd nu overgestemd tusschen de heeren *Gevers Deynoot* en *Tavenraat*, waarbij de eerste 24 en de laatste 10 stemmen bekwam, terwijl 3 blanco biljetten waren ingeleverd, zoodat jonkh. mr. *W. T. Gevers Deynoot* tot wethouder verkozen was, die nu de vraag opperde of hij zich nopens de al of niet aanvaarding dier betrekking terstond moest verklaren, waarop de Voorzitter antwoordde, dat zulks volgens de gemeentewet eerst binnen 24 uren na de benoeming behoefde te geschieden.

Vervolgens werd tot de benoeming van een tweeden wethouder overgegaan en reeds bij de eerste stemming werd mr. *A. Schadee* met 29 van de 37 stemmen benoemd, terwijl de heer *P. H. Tromp* 3, de heer *D. Blankenheym* 2 en de heer *J. J. Tavenraat* 1 stem bekwam en 2 blanco biljetten ingeleverd waren. De benoemde verklaarde zich vereerd door dat de keuze op hem gevallen was, en betuigde de Vergadering voor dat bewijs van vertrouwen zijnen dank; vroeger door het hoofd van den Staat tot die betrekking geroepen, had hij het wethouderschap meer dan zes jaren waargenomen, en thans was het een streelend genoegen voor hem zich door de keuze der Vergadering in die betrekking bevestigd te zien, welke hij bereid was te aanvaarden, in de hoop van door naauwgezette waarneming aan het vertrouwen der Vergadering te beantwoorden.

Bij de stemming voor den derden wethouder erlangde de heer *D. Blankenheym* 33 stemmen en was dus bij de eerste stemming benoemd; de heer mr. *A. T. Prins* had 2 stemmen en de heeren *J. H. C. van der Kun* en *J. J. Tavenraat* hadden ieder 1 stem bekomen. De benoemde verklaarde zich gevoelig voor de op hem gevallen keuze, met betuiging dat hij dat bewijs van vertrouwen hoog schatte; hij zal de benoeming aannemen met voornemen de belangen der burgerij met ijver en naauwgezetheid te helpen verzorgen.

Tot de benoeming van een vierden wethouder overgegaan zijnde, werd de heer mr. *A. T. Prins* bij de eerste stemming met 28 stemmen benoemd; de heer *Tromp* had 4, de heer *Tavenraat* 3 en de heer *Thooft* 1 stem bekomen, terwijl 1 blanco biljet was ingeleverd. De benoemde betuigde de Vergadering, dat, was het hem aangenaam geweest tot lid van den Gemeenteraad te worden verkozen, het nu ontvangen blijk van vertrouwen hem niet minder aangenaam was, weshalve hij de Vergadering daarvoor hartelijk dank zegde; mogt hij reeds drie jaren de betrekking van wethouder bekleeden, thans op nieuw tot die betrekking geroepen, verklaarde hij zich tot de aanvaarding daarvan bereid, terwijl hij zou blijven voortgaan al het mogelijke te doen wat de stad en de burgerij tot nut en voordeel zal kunnen strekken.

De heer *Gevers Deynoot* nu het woord erlangd hebbende, zeide de Vergadering opregten dank voor het hem geschonken blijk van vertrouwen, waarop hij verklaarde hoogen prijs te stellen; hij was echter zoo zeer overtuigd van de moeijelijkheden aan de betrekking van wethouder verbonden, dat hij van den bij de wet toegestanen tijd van beraad wenschte gebruik te maken, en derhalve binnen 24 uren den Voorzitter zijn besluit zou kenbaar maken.

Aan de orde was daarop het benoemen van ambtenaren van den burgerlijken stand. De heer *Tavenraat* stelde, alvorens daartoe werd overgegaan, voor, den Burgemeester bij acclamatie tot die betrekking te benoemen, waarop de Voorzitter aanmerkte dat zulks in strijd zoude zijn met het reglement van orde. Nadat nu bij acclamatie besloten was drie ambtenaren van den burgerlijken stand te benoemen, verzocht de Voorzitter de heeren *J. J. Tavenraat*, *J. J. Zeewoldt*, mr. *R. A. Mees* en *J. F. Schuuren* het bureau van stemopneming uit te maken. Daarop ter stemming overgegaan zijnde, werd de heer *J. F. Hoffman* bij de eerste stemming met 26 van de 37 stemmen tot ambtenaar van den burgerlijken stand benoemd, terwijl de overige stemmen zich op den heer mr. *A. Schadee* vereenigd hadden. De heer Burgemeester verklaarde zich de benoeming te zullen laten welgevallen, in de hoop dagelijks de burgerij van dienst te zullen kunnen zijn.

Tot benoeming van den tweeden ambtenaar van den burgerlijken stand had mede slechts ééne stemming plaats, waarbij de heer mr. *A. Schadee* met 36 van de 37 stemmen benoemd werd, terwijl 1 stem op den heer *J. van der Hoop* Jacz. was uitgebragt. De benoemde verklaarde zich hoogst vereerd door deze benoeming; sedert geruimen tijd had hij de betrekking van ambtenaar van den burgerlijken stand reeds waargenomen; de groote verantwoordelijkheid en de vele bemoeijingen daaraan verbonden deden hem wel aarzelen die betrekking op nieuw te aanvaarden, doch de wijze der verkiezing deed dien twijfel geheel verdwijnen, weshalve hij de benoeming aannam, met betuiging zijne beste krachten tot de waarneming dezer betrekking te zullen aanwenden.

Tot benoeming van den derden ambtenaar van den burgerlijken stand hadden drie stemmingen plaats. Bij de eerste stemming bekwamen de volgende heeren het achter hunne namen geplaatst aantal stemmen: *J. van der Hoop* Jacz. 14, *D. Blankenheym* 12, *P. H. Tromp* 6 en *C. J. Thooft*, *J. J. Tavenraat*, mr. *A. T. Prins*, jonkh. mr. *W. T. Gevers Deynoot* en *A. van der Hoop* Jz. ieder 1. De heeren *J. van der Hoop* Jacz. en *Blankenheym* verzochten daarop niet verder in aanmerking te komen, daar hunne werkzaamheden de aanvaarding der betrekking niet zouden gedoogen. Bij de tweede vrije stemming waren de stemmen als volgt verdeeld: *P. H. Tromp* 11, *F. van Vollenhoven* 9, *J. H. C. van der Kun* 4, mr. *A. T. Prins* 4, *D. Blankenheym* 3 en *J.^b Mees*, *A. van der Hoop* Jacz., *J. J. Tavenraat*, *H. van Rijckevorsel* en *Joost van Vollenhoven* ieder 1, terwijl 1 blanco biljet was ingeleverd. Nu moest worden overgestemd tusschen de heeren *Tromp* en *F. van Vollenhoven*, waarbij de eerste 14 en de laatste 22 stemmen op zich vereenigde, terwijl weder 1 blanco biljet was ingeleverd, zoodat de heer *F. van Vollenhoven* benoemd was, die, vereerd met de op hem gevallen keuze, verklaarde, geen vrijheid te vinden om voor de benoeming te bedanken en zich die derhalve zou laten welgevallen.

De Voorzitter berigtte vervolgens, aanschrijving te hebben ontvangen van Gedeputeerde Staten, dat de heer mr. *R. A. Mees* zijn ontslag had genomen als lid der Provinciale Staten en dat dien ten gevolge in het 1ste hoofdkiesdistrict dezer gemeente eene nieuwe verkiezing moest plaats grijpen, welke op den 5 november bepaald was. De Voorzitter herinnerde, dat hij ambtshalve ook Voorzitter is van het bureau van stemopneming bij die verkiezing, doch dat de Vergadering nog twee stemopnemers moest benoemen. De uitslag van herhaalde stemmingen was, dat de heeren mr. *R. A. Mees* en *A. van der Hoop* Jz. tot stemopnemers werden benoemd en de heer *C. E. Viruly* tot plaatsvervanger, die zich allen daartoe bereid verklaarden.

Daarna stelde de Voorzitter voor het benoemen eener commissie, welke met het ontwerpen van een reglement van orde voor de Vergadering zou worden belast, en benoemde, daartoe door de Vergadering gemagtigd, de heeren mr. *A. Schadee*, *J.^b Mees*, mr. *A. Hoynck van Papendrecht*, *F. W. C. Blom* en mr. *J. A. M. Bichon van IJsselmonde* tot leden dier commissie.

De Voorzitter herinnerde daarop, dat de begrooting voor het jaar 1852 op den bij de wet bepaalden tijd is opgemaakt en overgelegd, en hoe de vorige Gemeenteraad van oordeel was geweest die niet in behandeling te nemen. Sedert hadden de begrooting en de bijlagen steeds ter inzage gelegen, terwijl daartoe nog voortdurend gelegenheid bestond, terwijl bovendien de gemeente-ontvanger alle verlangde inlichtingen zal geven. De Burgemeester vestigde nog de aandacht op het standpunt, waarvan Burgemeester en Wethouders bij het ontwerpen der begrooting waren uitgegaan; deze was namelijk op de gebruikelijke wijze ingerigt, omdat begrepen werd, dat de veranderingen in het finantiële stelsel door deze Vergadering behoorden te worden ingevoerd. Daar eene spoedige behandeling der begrooting allezins wenschelijk zou zijn, stelde zijn ed. achtb. voor eene commissie te benoemen tot het onderzoeken van en het uitbrengen van rapport nopens de begrooting. Daartoe gemagtigd, stelde de Voorzitter die commissie zamen uit de heeren *C. J. Thooft*, *H. T. Löhnis*, jonkh. mr. *W. T. Gevers Deynoot*, *L. B. Ledeboer*, *G. Obreen*, *H. van Rijckevorsel* en *J. F. Schuuren*, waaraan, op voorstel van den wethouder *Schadee*, de geachte Voorzitter nog werd toegevoegd.

De tijd te ver verstreken zijnde om de verdere werkzaamheden af te doen, werd de zitting gesloten, nadat nog bepaald was, dat verschillende bestaande commissiën als zoodanig zullen blijven tot dat zij door anderen vervangen zullen zijn.

— Wij vernemen, dat ook de heer jonkh. mr. *W. T. Gevers Deynoot* besloten heeft de benoeming tot wethouder aan te nemen en daarvan heden den ed. achtb. heer Burgemeester kennis heeft gegeven.

— Gisteren avond werd in de Groote Kerk der Nederduitsche Hervormde gemeente alhier, daartoe welwillend afgestaan, de zeven en dertigste algemeene vergadering gehouden der Rotterdamsche afdeeling van het Nederlandsch Bijbelgenootschap. De medebestuurder, de wel eerw. heer *W. P. R. Bouman*, predikant bij de Hervormde gemeente te dezer stede, die daarbij voorganger was, koos tot onderwerp zijner opwekkende rede: *De Bijbel een boek voor het huisgezin*, daarbij ten grondslag leggende 1 *Kor.* 9 vers 27 *b*: *opdat ik niet eenigzins, daar ik anderen gepredikt heb, zelf verwerpelijk worde.* Z. Eerw. beschouwde den Bijbel als het beste boek voor welgeordende huisgezinnen, omdat het *a*, de leden wijst op God en tot Hem leidt als Vader in Christus; *b*, al de leden in liefde aan elkander verbindt; *c*, de trooster is onder allerlei huiselijke rampen; *d*, de huisgenooten vormt tot nuttige leden van den Staat, de maatschappij en de gemeente des Heeren. Deze belangrijke en gepaste redevoering werd voorafgegaan door het lezen van het verslag, mede door ds. *Bouman*. Daaruit bleek dat in het afgeloopen genootschappelijk jaar van het Hoofdbestuur te Amsterdam waren ontvangen 475 Bijbels en 2051 Nieuwe Testamenten. Daarvan zijn uitgegeven 388 Bijbels en 2015 Nieuwe Testamenten. Van de drie hier ter stede gevestigde depôts is bij het bestuur

der afdeeling ingekomen *f* 1214. 65, als opbrengst van den verkoop van 99 Bijbels en 1592 Nieuwe Testamenten, zijnde 29 Bijbels en 648 Nieuwe Testamenten meer dan het vorig jaar. Aan legaten, giften en bijdragen was in het afgeloopen jaar ontvangen *f* 3500, zoodat een batig saldo overbleef van *f* 1232. 42. Voorts bleek uit het verslag, dat in den afgeloopen winter 1299 mannen en 1352 vrouwen tot de Bijbeloefeningen voor de volksklasse, in meer dan een lokaal alhier gehouden wordende, toegelaten waren. Door het bedanken van den heer *B. J. C.* baron *Mackay van Ophemert* en het vertrek van ds. *P. van der Goot* Pz. naar Amsterdam zijn tot medebestuurders der afdeeling verkozen de heeren *L. V. Ledeboer* Bz. en *N. Messchaert*, die deze benoeming aangenomen hebben.

— Van de werf der heeren geb. *Visser* alhier is heden met goed gevolg te water gelaten het brikschip *Amerika*, groot circa 150 lasten, gebouwd voor rekening van de heeren *Mees & Moens* en gevoerd zullende worden door kapitein *F. Ruiter*.

— Gisteren is met het beste gevolg van de werf *de Lelie* te Schiedam van stapel gelaten het brikschip *H. Willebrordus*.

— Te Sommelsdijk zijn tot wethouders benoemd de heeren *A. B. Armstrong* en *J. Jongejan*; te Amsterdam de heeren jonkh. mr. *J. van Iddekinge*, *J. Brouwer Ancher*, jonkh. mr. *W. E. J. Berg van Dussen Muilkerk* en mr. *J. Messchert van Vollenhoven*, en te Rijswijk de heeren *Th. Roskam* en *A. van Eldik*.

— Tot predikant te Wijk, klassis Heusden, is beroepen ds. *W. Kraijenbelt*, thans te Overschie.

— De heer *W. Hofdijk* Jz. is tot onderwijzer in de Nederduitsche taal- en letterkunde, en de Vaderlandsche geschiedenis, aan het gymnasium te Amsterdam benoemd.

— Men schrijft uit Amsterdam 22 dezer:

Met betrekking tot den verschrikkelijken moord, op den 17 augustus jl. in de Kalfjeslaan gepleegd, vernemen wij dat, na een uitgebreid onderzoek, hetwelk velerlei bezwaren van schuld tegen den verdachte heeft opgeleverd, op gisteren door den heer Regter-Commissaris eene belangrijke ontdekking is gedaan. Die ontdekking betreft de plaats waar de goederen, aan de vermoorde ontvreemd, zijn verborgen geworden. Al die goederen zijn in beslag genomen. De verdachte, die gedurende twee maanden volgehouden had onschuldig te zijn, is voor de kracht van dit nieuwe bezwaar bezweken, en is er weinige uren na die ontdekking toe overgegaan, van te belijden dat hij werkelijk de dader van het misdrijf is.

— Het reeds door ons vermeld afsterven van den geleerden en ijverigen dr. *G. H. van Senden* had den 20 dezer plaats, na eene gedurende de twee laatste dagen hevig toegenomen ziekte. Hij had den ouderdom van bijna 58 jaren bereikt, werd eerst, in 1815, predikant te Nendorp in Oost-Vriesland, daarna in 1820 te Middelbert en eindelijk in 1832 te Zwolle. Onder zijne vele en belangrijke lettervruchten behoort de Atlas van Palestina, in de aardrijkskunde van welk land hij bijzonder ervaren was, waarvan het reeds uitgekomen eerste deel der beschrijving zijner in de jaren 1849 en 1850, in gezelschap van prinses *Marianne* der Nederlanden, ondernomen reis naar het Oosten nieuwe proeven oplevert.

— Mgr. *J. Zwijsen*, bisschop van Gerra in part. infid., heeft bij een herderlijken brief, gegeven den 16 dezer te Tilburg, bekend gemaakt, dat hij het bestuur van het apostoliek vicariaat van 's Hertogenbosch aanvaard heeft in stede van den dezer dagen overleden bisschop van Emaus, mgr. *H. den Dubbelden*.

— De waterhoogte te Arnhem was den 22 dezer 2 el 6 palm.

— Uit Dusseldorp wordt geschreven, dat op den 15 dezer met de werken voor den aanleg van den Pruissisch-Nederlandschen spoorweg een begin is gemaakt; die baan zal de rigting nemen over Wezel en Emmerik.

— Zr. Ms. schoener DE HUZAAR, onder bevel van den luitenant ter zee 1ste kl. *J. C. Baak*, den 12 julij ll. van Batavia naar Nederland vertrokken, is den 7 augustus in de Simonsbaai (Kaap de Goede Hoop) binnengeloopen, ten einde eenige schade te herstellen, hebbende nabij de kust een hevigen storm doorgestaan. Den 9 september zette DE HUZAAR de reis voort. — Zr. Ms. stoomschip MERAPI, luitenant 1ste kl. *H. J. van Maldeghem*, van Hellevoetsluis (laatst van Plymouth en Teneriffe), is den 17 augustus mede in de Simonsbaai binnengeloopen, om steenkolen in te nemen; heeft den 1 september de reis naar Batavia vervolgd. — Aan beider boord alles wel.

— Wij ontvangen Kaapsche dagbladen tot 11 september, die volkomen bevestigen wat reeds uit Engelsche bladen wegens den staat der grenzen van die Kolonie is medegedeeld. „Iedere dag, zegt een der berigten, brengt eene nieuwe lijst van rooverijen, — vijfhonderd schapen hier, honderd ossen daar, een huis in de vlammen en elders de leden eener familie vermoord. Het zou schijnen als of het land geheel ter genade der Kaffers is, niettegenstaande eenige honderde troepen in Albanie hebben post gevat. Vleesch was den 30 augustus in Grahamsstad niet te krijgen, en wij vreezen dat voor dat nog eene maand verloopen is de gewone levensmiddelen niet anders dan tegen onbetaalbare prijzen te krijgen zullen zijn." — „De vijand, dus luidt een ander berigt, schijnt nog onbeteugeld te zijn in zijne loopbaan van welgelukkenden roof en moord, en zijne stoutmoedigheid neemt dagelijks toe. Zoo deze noodlottige staat van zaken veel langer ongehinderd voortduurt, zal de grens beroofd worden van elk stuk vee en ieder schaap, en de inwoners, reeds door gebrek geprangd, zullen verhongeren, een hongersnood in het land zal onvermijdelijk zijn."

Wel werd eenige versterking van troepen naar de grenzen gezonden, maar bij de overmagt der vijanden nog ongenoegzaam. In het begin van september is de *Cyclops* uit de Tafelbaai naar Oost Londen gestoomd, met ongeveer driehonderd man troepen en een honderdtal paarden voor de lansiers, en de stoomboot *Dee* uit de Simonsbaai, naar dezelfde bestemming, met een detachement van het 2de regement, 67 vrijwilligers en 65 paarden, terwijl eindelijk de *Rhadamanthus* denzelfden dag in de Simonsbaai aankwam, met 263 man der ligtingen en 3 officieren.

Van ROTTERDAM uitgeklaard *Herstelling*, H. P. Lukkien, naar Triest; *Gleaner*, J. Bloom, naar Glasgow, en *Margaret*, T. Reddie, naar Grangemouth.

HELLEVOETSLUIS den 23 dezer. De schepen, gisteren morgen gemeld naar zee, zijn over het Pampus ten anker gekomen. De brik *Giovanni R.*, kapitein Anguis, is door de stoomboot *Kinderdijk* binnen door v. Brouwershaven alhier in het Kanaal gesleept. Gisteren na den middag arriveerde *Swanland* (st.), J. Ansdell, van Hull; de wind Z. W. — Heden morgen arriveerden *Ocean* (st.), W. Norwood, en *Venilia*, H. Eddes, van Londen. En stoomden in zee *Rotterdam*, M. Coutard, naar Havre, en *Arab*, J. Elwood, naar Harwich; de w. W.

HELLEVOETSLUIS den 24 dezer. Gisteren na den middag niets gepasseerd; de wind N. — Heden morgen arriveerden *Emerald*, J. Ford, en *Eagle*, E. Garwood, van Ipswich, en *Sea Gull* (st.), G. Nichol, van Hull. En zeilden *Hong Kong*, M. van der Putten, naar Batavia; *Albert*, J. R. Bok, naar Fernambuck; *Johanna en Louisa*, J. M. van der Veen, en *Cleone*, A. Baxter, beiden n. New-York; *Koophandel*, G. J. Haijen, naar Boston; *Elise*, F. Bedex, naar Rouaan; *Port Dundas*, J. Scotland, naar Glasgow; *Belyidera*, S. Edmonds, n. Liverpool; *Mary Ann*, W. Burnett, naar Londen; *Cornelius Dasse Victor*, A. A. Borgman, naar Dantzig; *Hoffnung*, H. J. Luther, naar Stettin; *Adriana*, J. R. Veenhuizen, naar Kopenhagen, en *Zwillinge*, P. H. Ahrens, naar .....; de wind N. O.

ZEILKLAAR te HELLEVOETSLUIS *Alkmaar*, J. P. Barry, naar New-York.

BRIELLE den 23 dezer. Heden voor posttijd is binnengekomen *Magnet* (st.), T. Colyer, van Londen; de wind Z. W.

BRIELLE den 24 dezer. Heden voor posttijd zijn binnengekomen *Fijenoord* (st.), A. H. Rolfe, van Londen, en *Norfolk* (st.), J. Leetham, van Goole. En stoomde in zee *Giraffe*, Th. Goodburn, naar Londen. En zeilden *Sally*, G. Gray, naar Blyth, en *Ganymede*, Simpson, naar Newcastle; de wind N. O.

MAASSLUIS den 24 dezer. Gisteren niets gepasseerd. Heden voor posttijd zeilden *Hendrik Gijsbert*, K. Noorduin, naar Abbeville; *Pursuit*, J. Oliver, naar Newcastle, en *Anna Agatha*, J. Klingen, naar Riga; de wind N.

BROUWERSHAVEN den 22 dezer. Uit zee *Alfen*, S. A. Heijerdahl, van Soerabaija, laatst van Falmouth, naar Rotterdam; *Mary's*, J. Johnson, van Cardiff, en *Cousins*, W. Evans, van Neath, beiden naar Dordrecht; de wind Z.

BROUWERSHAVEN den 23 dezer. Uit zee *Stad Dordrecht* (st.), J. H. Stuit, van Londen naar Dordrecht; de wind omloopend en stil.

TEXEL den 21 dezer. Nog vertrokken *de Snelheid*, T. Meijer, naar Havanna.

TEXEL den 22 dezer. De wind Z. W. ten Z. Binnengekomen *Nijverheid*, H. J. Puister, v. Bayonne; *Green Isle* (st.) v. Londen, T. W. de Jong van Hull en J. Williams van Sunderland. Vertrokken *Lord John Russell* (st.) naar Londen, L. E. Koning naar Hull, J. J. Meijer en D. Howes naar Newcastle, en J. L. Holst naar Drammen.

TEXEL den 23 dezer. De wind kompasrond. Binnengekomen *Lion* (st.) van Londen. Vertrokken A. Ouwehand naar Hull, H. R. Hazewinkel naar Newcastle en H. Faber naar Frederikstad.

Kapitein Puister, voornoemd, heeft den 17 dezer bij Goudstaart gepraaid het schip *Goede Verwachting*, kapitein B. J. Scherpbier, van Maracaibo naar Bremen.

VLISSINGEN den 23 dezer. Voor Antwerpen bestemd zijn alhier ter reede gekomen C. Sheridan v. Rio-Janeiro, A. J. Meulenaer v. Havanna en A. Seculovich v. Odessa.

AANGEKOMEN: Te BATAVIA 25 augustus *Hugo Grotius*, J. Glazener, v. Rotterdam. In de TAFELBAAI (Kaap de Goede Hoop) 17 augustus *Anna Margaretha*, J. J. S. Rühl, van Amsterdam; 3 september *Martin Luther*, J. Hutton, van Bombay (heeft den 5den de reis naar Cowes voortgezet). Te SAVANNAH 28 september *Freihandel*, Bugdahl, van New-York, om eene lading voor Amsterdam in te nemen. Te TRIEST 17 dezer Etoubleau en J. A. Spijkman van Amsterdam; 18 D. D. Ouwehand en D. H. van Wijk, beiden van St. Jago de Cuba, en *Arminius*, Hartwig, v. Amsterdam. Te MESSINA 7 *Hendrika*, Keizer, van Newcastle. Te GENUA 16 G. W. Bakker v. Amsterdam. Te BORDEAUX 20 *Catharina*, Bakker, v. Bilbao. Te HAMBURG 21 T. H. Koops v. Amsterdam en H. Ibsen v. Rott.

VERTROKKEN: Uit de TAFELBAAI (Kaap de Goede Hoop) 6 augustus *de Maas*, J. N. Lotzow, 22 dito *Walvisch*, T. Schut, 9 september *Oost-Indiën*, E. E. Mos, en uit de SIMONSBAAI 16 dito *Adolf van Nassau*, Doornbos Borchers, alle vier n. Batavia.

ELSENEUR gepasseerd den 18 dezer G. R. Glim van Rotterdam naar St. Petersburg en J. R. Prins van Dordrecht naar Dantzig.

Uittreksel uit de Lloydslijsten van den 21 en 22 october:

Te ROCHESTER aangekomen 20 dezer W. Hopkins en R. Jordan v. Rotterdam. Te SEAHAM 17 J. W. Goedkoop en te LEITH 19 T. Ramsay, beiden van Amsterdam. Te GRANGEMOUTH 19 Simpson, Hadgraft en Cleet, alle drie van Rotterdam; vertrokken R. Mercer naar Rotterdam. Ter reede van PORT TALBOT 21 G. B. Pekelder, van Bristol naar Rotterdam bestemd. Te GLASGOW 20 J. Henderson v. Rotterdam. Te NEWRY 18 E. G. Boekhout v. Livorno. Te LIVERPOOL 21 W. S. Wedge van Rotterdam; — vertrokken 19 Mercer, 20 Johnson en Popplewell, en 21 W. C. de Haan, alle vier naar Rotterdam, W. Darnell en E. L. Kenney naar Dordrecht; 22 J. A. Oldenburger n. Rotterdam; — uitgeklaard Jones en *Gazelle* naar Rotterdam en Dordrecht. Van LONDEN uitgeklaard J. Woodhead, J. Gill en E. W. Cooke naar Rotterdam, K. K. Hangelbroek en K. T. Hangelbroek naar Amsterdam; in lading H. H. Plukker, J. Joy, Dowse en Raddings, alle vier naar Rotterdam. Van ABERDEEN vertrokken 20 F. Booker naar Rotterdam.

De schepen *Gilbert*, kapitein Green, van Havanna, *Princess Royal*, Thomas, van Jaffa, en *Meridiano*, Bozerry, van Odessa, alle drie te Falmouth binnen, zijn den 20 dezer op bekomen order verzeild: het eerste naar Amsterdam en de beide laatsten naar Rotterdam.

Het barkschip *Vlashandel*, kapitein N. T. Hoek, van Londen naar Batavia en Soerabaija, was den 19 dezer op de hoogte van Wight.

Het schip *Sea Serpent*, kapit. Anderson, van Amsterdam n. Akyab, te Portsmouth binnen, heeft den 21 dezer de reis voortgezet.

Het schip *Mercurius*, kapitein W. de Haan, van Dordrecht naar Liverpool, te Douvres binnen, heeft, na van de geleden schade hersteld te zijn, den 21 dezer de reis voortgezet.

Het schip *Wilhelmina Frederika*, kapitein J. C. van der Veer, van Hartlepool naar Odessa, is den 20 dezer, en de *Delft*, kapitein B. J. Muller, van Rotterdam naar Akyab, den 21sten Deal gepasseerd.

Het schip *de Zwijger*, kapitein G. J. Weyland, van Dantzig naar Bordeaux, is den 20 dezer wegens gebrek aan provisie te Ramsgate binnengeloopen.

GEPRAAID: Den 21 julij, op 21 grad. 34 min. NB. en 24 grad. 35 min. WL., *Zuid-Holland*, S. de Boer, van Rotterdam n. Batavia. Den 28 september, op 15 gr. 51 min. NB. en 26 gr. 32 min. WL., *Nieuw-Lekkerland*, M. B. Hoffman, mede v. Rotterdam n. Batavia.

CARGA-LIJST.

OCEAN, W. NORWOOD, van *Londen*.

63 z. Piment, *P. v. Rossem*; 130 z. Rijst en 4 collis Koopmanschap, *C. Hemmann en Co.*; 12 b. Tabak, *Ledeboer en Co.*; 4 b. Hout, *Thormann en Co.*; 40 b. Katoen en 3 p. Koopm., *S. A. le Vino en Co.*; 10 b. Katoen, *van Overzee en Co.*; 10 b. Koopm., *L. Maijer en Co.*; 1 cer. en 10 k. Indigo, *Kuyper, v. Dam en Smeer*; 3 k. dito, *A. F. Ebeling en Co.*; 9 k. dito, *Grohé en Sander*; 2 pijpen Wijn, *C. Ellinckhuysen en Zonen*; 675 b. IJzer, *F. W. C. Blom*; 28 b. en 6 z. Saffloer, 3 k. IJzerwaren en 1 p. Koopm., *C. L. Ringrose en Co.*; 2 IJzeren Kanonnen met Rolpaarden, *W. H. van Wijngaerdt*; 50 p. Koopm., Diversen; 15 st. Tin, 14 cer. en 2 k. Indigo, 30 b. Koopmanschap en 1 v. Bier, Order.

MAGNET, TH. COLYER, van *Londen*.

4 b. Katoen, 100 b. Rijst en 11 v. Koffij, *S. A. le Vino en Co.*; 40 v. Krenten, *H. Willebeek le Mair*; 150 b. Rijst, *A. T. Sölling en Co.*; 327 b. dito, 48 v. Koffij, 100 b. Katoen en 34 p. Koopmanschap, *C. Hemmann en Co.*; 50 v. Tabak, *Labouchere en Co.*; 75 b. Rijst, *Koch en Vlierboom*; 8 v. Traan, *J. P. de Cock*; 11 v. dito, *C. L. Roechling en Co.*; 1 partij Horens, *L. Maijer en Co.*; 66 v. Olie, *A. F. Ebeling en Co.*; 1 v. Cochenille, *Koch en Vlierboom*; 130 v. Koopm., *Grohé en Sander*; 1 p. dito, *P. M. Bazendijk*; 1 p. dito, *H. A. Kramers*; 1 p. dito, *Krap en van Duym*; 1 p. dito, *A. Baedeker*; 1 b. dito, *Knowles en Smith*; 1 b. en 1 k. dito, *Allan en Co.*; 86 ps. Limahout en 1 b. Tapijten, Order.

PELICAN, E. BYRNE, van *Liverpool*.

6 v. Koffij en 275 z. Rijst, *Coomans, Born en Philippi*; 80 z. dito, *M. Retemeijer en Co.*; 75 z. dito, 177 b. Katoen, 4 k. Machinerie en 3 v. Olie, *S. A. le Vino en Co.*; 75 z. Rijst, 74 v. Olie, 168 b. Katoen en 10 k. Schellak, *C. Hemmann en Co.*; 15 v. Olie, *Durselen en Co.*; 61 v. dito en 50 z. Rijst, *A. T. Sölling en Co.*; 197 b. Katoen, *C. L. Roechling en Co.*; 80 b. dito en 2 k. Indigo, *Grohé en Sander*; 6 v. Soda, *J. P. de Cock*; 18 v. dito, *W. P. Knaepen*; 2 b. Garens, *C. L. Ringrose en Co.*; 1 f. Rum, *W. A. Fuchs en Co.*; 36 z. Raapzaad, *A. F. Ebeling en Co.*; 2 k. Indigo, *Groshans en Co.*; 8 Olifantstanden, *Smith en Co.*; 13 v. Soda en 9 v. Bleekpoeder, *H. Braakman en Co.*; 173 z. en 3 v. Gom Copal, *Pluygers en Hauck*; 3 v. dito, *Koch en Vlierboom*; 303 pl. en 84 boss. IJzer, Nederl. Stoomboot-Maatsch.; 302 b. Rijst, 125 kistj. Blik, 1 partij Tarwe, 3 b. Wol en 28 b. Vlas, Order.

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN.

Te Rotterdam:

BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve bijzonder is ingerigt, het extra snelzeilend Nederlandsch gekoperd Barkschip *Jonge Jan*, kapitein *H. B. L. Evers*. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen*.

BELFAST, het Nederlandsch Kofschip *Zeevaart*, kapitein *H. D. Landeweer*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

HAMBURG, het Nederlandsch Schip *Telsia*, kapit. *E. H. Pluktje*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

KAAP DE GOEDE HOOP, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve bijzonder is ingerigt, het extra snelzeilend Nederlandsch gekoperd Schoenerschip *St. Helena*, kapitein *T. Keus*, om spoedig te vertrekken. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

KONSTANTINOPEL, het gekoperd snelzeilend Grieksch Brikschip *Omonia*, kapitein *G. J. Vulgari*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

LONDONDERRY, het Nederl. Schoener-Kofschip *Maria Johanna*, kapit. *G. H. Lodewijks*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

NEW-YORK, het extra snelzeilend Pruissisch Brikschip *Martin Friedrich*, kapitein *J. E. Kräfft*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

STETTIN, het Hanoversch Kofschip *Vier Gebroeders*, kapitein *N. E. Kramer*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

TRIEST, het Nederlandsch Schoener-Galjootschip *Jacoba Alida*, kapit. *H. van der Laan*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

VALPARAISO, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve bijzonder is ingerigt, het snelzeilend Nederlandsch gekoperd Barkschip *de Beurs van Rotterdam*, kapitein *W. C. Veenstra*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

Te Vlaardingen:

GIBRALTAR, MALTA, het gekoperd Nederlandsch Hoekerschip *Oceaan*, kapit. *G. van Duffelen*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

NIZZA en GENUA, het Nederlandsch Schoenerschip *Courier*, kapit. *M. F. Schaap*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

BEURS- EN MARKTBERIGTEN.

MADRID *den 18 October*. Spanje 3 per cents 36½; dito 5 per cents 16¼; Rentel. Schuld $5\frac{15}{16}$; Coupons 8.

PARIJS *den 22 October*. Frankrijk 3 per cents 56 a contant en tegen ultimo; dito 5 per cents 90. 80 a contant en 90. 70 tegen ultimo; de Actien van de Bank 2095; Napels 99. 25; Spanje 5 per cents 26½; dito Binnenl. 3 per cents 35⅝; dito Passive 5¼; Rusland 4½ per cents 101¼. — A contant sloten de 3 per cents Fransche fondsen 20 en de 5 per cents 25 centimes hooger dan gisteren.

Den 23sten. Frankrijk 3 per cents 55. 90; dito 5 per cents 90. 55.

LONDEN *den 22 October*. De 3 per cents Geconsolideerden 97⅝ a ¾ a contant en voor rekening; de Gereduceerden 96⅝; de Actien van de Bank 214; Rusland, 4½ per cents, 101¼ a ¾; Spanje, 5 per cents, 20¾ a contant, dito 3 per cents 38½; Portugal 32 a 33; Mexico, 5 per cents, 26⅞ a 27⅛; Holland, 2½ per cents, 58½, en dito, 4 per cents, Certificaten, 89⅝. De Wissel op Amsterdam, 21 dezer, 11, 18½ a 19, op drie maanden 12 a 12, 0¼, en op Rotterdam 12, 0¼ a ½.

ANTWERPEN *den 23 October*. België 2½ per cents 50. Spanje 5 per cents $13\frac{15}{16}$ geld; dito Binnenl. 3 per cents 35⅜ geld.

AMSTERDAM *den 24 October*. Nederlanden, Werk. Schuld, 2½ pc., $57\frac{3}{16}$ a $57\frac{5}{16}$; idem, 3 pc., 67⅜ a 67½, gebl. 67⅜; id., 4 pc., 89; Amortisatie, 3½ pc., 88¾; O. I. Leen. 1844, 4 pc., 88. België, bij *Rotschild*, 2½ pc., 46⅞. Frankrijk, Cert., 3 pc., 51⅞ a $51\frac{7}{16}$. Rusland, bij *Hope en Co.*, 5 pc., 104⅝; Neg. 1831 en 1833, 5 pc., 94¼; idem 1840, 4 pc., 88⅜ a 88½; id. bij *Stieglitz*, 4 pc., 88¼ a 88⅜. Spanje, bij *Ardoin*, 1835, 5 pc., 14 a $14\frac{1}{16}$; idem £ 510, 5 pc., 14 a 14⅛; idem Onbep., 5 pc., $13\frac{15}{16}$ a 14; id. Coupons $8\frac{1}{16}$ a 8⅛; Binnenl., 3 pc., $35\frac{1}{16}$ a 35⅛; Passive 5¼. Portugal, te Londen, 4 pc., 32¾. Oostenrijk, Weenerbank, 4 pc., 60; Metaliek, 5 pc., 71⅛ a 71¼; idem 2½ pc., 36⅞ a 37⅛; idem Nieuwe 1849, 5 pc., 78⅝ a 78¼. Philad., Bank, $2\frac{13}{16}$ a 3. Brazilië te Londen, 5 pc., 89¼. Denem., te Londen, 5 pc., 100¼. Mexico, te Londen, 5 pc., 25⅝. Venezuela, te Londen, 5 pc., 31½ a 31⅝.

AMSTERDAM *den 24 October*. Hamburg 2 maanden *f* 34⅞, idem zigt *f* $35\frac{1}{16}$; Londen 2 maanden *f* 11. 80, idem zigt *f* 11. 87½; Lissabon en Porto 3 maanden *f* 41½; Petersburg 2 maanden *f* 182½. Disconto 2 pc.

ROTTERDAM *den 24 October*. Nederlanden, Werkel. Schuld, 2½ pc., 57¼; idem idem, 4 pc., 89. België, bij *Rothschild*, 2½ pc., 47. Spanje, *Ardoin*, £ 170, 5 pc., 14; Binnenl. Kleine, 3 pc., 36⅛; Passive $5\frac{5}{16}$; Fransche Uitgest. $5\frac{6}{16}$. America, Bank Actien, *D* 100, 3 l. k., $3\frac{1}{16}$ h. k., 3 gebl. k. Mexico, 1846, 5 pc., 25⅝.

ROTTERDAM *den 23 October*. Hamburg 2 maanden *f* $34\frac{15}{16}$, kort *f* 35⅛; Parijs 2 maanden *f* 56⅛, kort *f* $56\frac{7}{16}$; Bordeaux 2 maanden *f* 55¾, kort *f* 56: Frankfort 6 weken *f* 99.

Den 24sten. Londen 2 maanden *f* 11. 82½, kort *f* 11. 90.

AMSTERDAM *den 24 October*. Heden alleen verkocht van TARWE: 130 ℔ witbonte Poolsche *f* 290. — De overige Artikelen zonder handel. — KOOLZAAD: Elve £ 51; op 9 vaten Olie te leveren: in Oct. en Nov. eerstk. £ 54; in April eerstk. £ 57½. — LIJNZAAD een doen: 108 ℔ Petersb. *f* 290; 109 ℔ Arch. *f* 285. — RAAPOLIE: op 6 w. *f* 31¾; Vlieg. *f* 30¾; 1 Nov. eerstk. *f* 30½; 1 Dec. eerstk. *f* 31⅛; 1 Mei eerstk. *f* 33½; 1 Sept. en Oct. eerstk. *f* 34½. — LIJNOLIE: op 6 w. *f* 34¾; Vlieg. *f* 33¾. — HENNEPOLIE: op 6 w. *f* 37½. — RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 55 a *f* 58. — LIJNKOEKEN, per 104 st., *f* 8 a *f* 11.

DORDRECHT *den 23 October*. Heden waren de middelprijzen der volgende Artikelen per mud: Witte Tarwe *f* 7. 40, Roode dito *f* 6. 60, Rogge *f* 6. 20, Vroege Gerst *f* 4. 60, Late dito *f* 4. 40, Ongepelde Spelt *f* 4. 20, Boekweit *f* 5. 20, Haver *f* 2. 80, Witte Boonen *f* 9. 50, Groene Erwten *f* 7, Paardenboonen *f* 4. 70, Raapolie, het vat, *f* 32, Lijnolie idem, *f* 36, Koolzaad, het mud, *f* 10.

SCHIEDAM *den 24 October*. Jenever, het Nederl. Vat, zonder fust, *f* 15. 25; Amst. proef, idem idem, *f* 16. 50. Zonder de belasting.

*** De Heeren Leden van het Departement Rotterdam der *Maatschappij tot Nut van 't Algemeen*, die voor hunne Echtgenooten een **doorloopend TOEGANGBILJET**, tot bijwoning van de LEESVERGADERINGEN in het aanstaande Wintersaizoen, mogten verlangen, worden, overeenkomstig Art. 33 der Departementswetten, verzocht, daarvan, *vóór of uiterlijk op Vrijdag den* 31 *dezer maand October* 1851, schriftelijk berigt in te zenden aan het Departements-Gebouw in den Oppert, met naauwkeurige opgave van Naam en Woonplaats; zullende daaraan, in zoo ver de localiteit toelaat, *kosteloos* gevolg worden gegeven. In naam van het Bestuur,

G. VAN REYN, *Secretaris*.

*** COMMISSARISSEN der LEESBIBLIOTHEEK, opgerigt door het Departement Rotterdam der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen*, brengen ter kennis der belanghebbenden, dat de geheel op nieuw gerangschikte en met vele nieuwe Werken verrijkte **BIBLIOTHEEK** geopend zal worden op Dingsdag den **4** November, en dat de Commissie tot het Inschrijven van Lezers zitting zal houden HEDEN Zaturdag **25**, Maandag **27** en Dingsdag **28** October aanstaande, des avonds ten 6 ure, in het Gebouw des Departements.

Die als nieuw Lezer verlangt aangenomen te worden moet voorzien zijn van eene aanbeveling, door een Lid des Departements geteekend, en betaalt voor den Catalogus **20** Cents. De vroegere Lezers betalen **10** Cents voor het Diploma en brengen hunnen ouden Catalogus ter inwisseling mede. Namens de Commissie voornoemd,

H. ALTMANN, *Secretaris*.

Voor de zeer vele en hartelijke bewijzen van deelneming, bij het door ons geleden smartelijk verlies ontvangen, betuigen wij hiermede onzen opregten dank.

J. M. BEIJERMAN.
Rotterdam J. S. BEIJERMAN,
den 24 *October* 1851. GRAVÉ.

Voor de bewijzen van deelneming, betoond bij het overlijden van den Heer WILLEM ERKELENS COOKE, betuigen deszelfs Kinderen en Aanbehuwdkinderen welmeenend hunnen dank.

Getrouwd

C. W. WOLFF,
Wed.r M. H. HOEDEMAKERS,
en
S. A. SIEBREGT,
Wed.e TH. BAX.

Rotterdam
den 22 *October* 1851.

Mijne geliefde Echtgenoot, K. KIEWIET, beviel heden voorspoedig van eenen ZOON.

Stellendam C. J. VISSER,
den 24 *October* 1851. *Genees- Heel- en Verloskundige.*
Eenige kennisgeving.

Op den 14den Augustus 1851 is, na een lang en smartelijk lijden, aan de gevolgen harer verlossing op den 21sten Junij bevorens, te *Buitenzorg* overleden Vrouwe *ELISABETH CHARLOTTE VINCENT*, Echtgenoot van den Minister van Staat, Oud Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië, J. J. ROCHUSSEN, door hem en hare Betrekkingen diep betreurd.

Den 18 dezer overleed te *Berghem*, bij Antwerpen, de Weledele Heer W. A. NETSCHER.
Rotterdam den 21 *October* 1851.
Eenige kennisgeving.

Heden overleed, tot mijne en mijner Kinderen droefheid, J. KLERK *Pz.*, in den ouderdom van 57 jaren, geliefde Echtgenoot van

Delfshaven ADRIANA METZELAAR,
den 21 *October* 1851. Wed. J. KLERK, *Pz.*
Eenige kennisgeving.

Heden overleed, na eene ziekte van weinige dagen, onze waarde Vader, de Heer THOMAS HENRI GARDIEN, in den ouderdom van 59 jaren.

Rotterdam G. W. GARDIEN.
den 22 *October* 1851. P. M. GARDIEN.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE SCHOUWBURG,

onder directie van den Heer ***A. PETERS.***

Op Saturdag den 25 October 1851: **DE AMERIKAAN**, Blijspel, in vijf bedrijven, oorspronkelijk in het Italiaansch geschreven door *Frederici*, en naar de Hoogduitsche bewerking van *Vogels* vertaald (in zeer vele jaren niet vertoond). Gevolgd door: **ZIJ SCHRIJFT AAN ZICHZELVE**, Blijspel, in één bedrijf, vrij gevolgd naar het Hoogduitsch, door den Heer *M. J. Ruffa* (nooit vertoond). Het Stuk speelt in eene Koudwater-Badplaats. Aanvang ten **zes ure** precies.

*** GENERAL STEAM NAVIGATION COMPANY.

LONDEN & ROTTERDAM.

De MAAL-STOOMPAKETTEN vertrekken met PASSAGIERS en GOEDEREN:
WOENSDAG 29 October, 's morgens 7 ure,
SATURDAG 1 November, „ 7 „
En bovendien elken *Dingsdag* of *Woensdag* de ATTWOOD en elken *Vrijdag* de GIRAFFE, **VOLKOMEN** ingerigt tot het ***LADEN van VEE*** **en andere Goederen.**
Nadere inlichtingen geven de Agenten
W. SMITH & P. A. VAN ES.

*** STOOMJAGTEN,

varende tusschen

ROTTERDAM, MIDDELBURG

en alle daar tusschen gelegen Plaatsen.

OCTOBER 1851.

Van ROTTERDAM:			Van MIDDELBURG:		
Zondag	26, 's morg.	6 ure.	*Zondag	26, 's morg.	5 ure.
Dingsdag	28, „	8 „	*Dingsdag	28, „	5 „
Woensd.	29, „	8 „	*Woensd.	29, „	6 „
Vrijdag	31, „	10 „	*Vrijdag	31, „	6 „

Er bestaan **Diligence-Diensten** tusschen ***Middelburg*** en ***Vlissingen, Zierikzee*** en het Veer te ***Zijpe, Goes*** en het Veer te ***Wolfaartsdijk.***

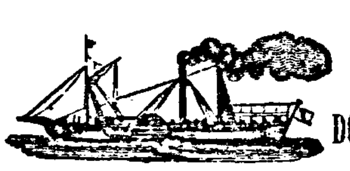

WINTER-DIENST,

aanvang nemende op
DONDERDAG DEN 23 OCTOBER 1851,
met het
fraaije IJzeren Stoomjagt

ADMIRAAL DE RUYTER,

hebbende Machines van lage drukking,
tusschen

TIEL, ROTTERDAM EN SCHIEDAM

EN TUSSCHEN GELEGENE PLAATSEN, HEEN EN TERUG.

AFVAART:	OPVAART:
Maandag en Dingsdag van	Maandag, Dingsdag, Woensdag, Donderdag, Vrijdag en Zaturdag van
Tiel, 's morgens 5 ure,	*Rotterdam*, 's middags 1 ure,
Z. Bommel, „ c.a 5¾ „	*Dordrecht*, „ 1¾ „
Gorinchem, „ „ 6½ „	*Gorinchem*, „ 3 „
Dordrecht, „ „ 7½ „	*Z. Bommel*, „ 4¾ „
Woensdag, Donderdag Vrijdag en Zaturdag van	*Schiedam*,
Tiel, 's morgens 6 ure,	Woensdag en Zaturdag,
Z. Bommel, „ c.a 6¾ „	des voormiddags ten
Gorinchem, „ „ 7½ „	half twaalf ure.
Dordrecht, „ „ 8½ „	

De DIRECTIE maakt bekend, dat door de snelle vaart van het Stoomjagt gelegenheid bestaat te *Z. Bommel* op de Diligence naar *'s Bosch*, te *Gorinchem* op de Stoombooten naar *'s Bosch*, als mede op de Diligence naar *Amsterdam, Breda* en *Antwerpen*, om des avonds aldaar aan te komen, als ook te *Rotterdam* op den Spoortrein naar *'s Hage.*

Tot narigt van den Handel dient, dat dit Stoomjagt mede is ingerigt tot vervoer van Koopmansgoederen en Vee.

Informatien zijn te bekomen bij de Directie te *Tiel* en verder bij de Agenten:

Te ***Tiel*** den Heer H. MEIJER, in *den Gouden Bal*; te ***Z. Bommel*** den Heer G. VAN DRIEL; te ***Gorinchem*** den Heer W. VAN OOSTERWIJK Wz.; te ***Dordrecht*** den Heer P. VAN DER VEER, op den Rietdijk; te ***Rotterdam*** den Heer J. VAN DER MADEN, aan de Oude Hoofdpoort, en te ***Schiedam*** den Heer H. M. KLUIT.

*** STOOMBOOTVAART TUSSCHEN ROTTERDAM EN HULL.

VOOR PASSAGIERS, GOEDEREN EN VEE.

De Stoomboot ***EMERALD ISLE***, Kapitein ***R. M. Sawyer***, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL, Dingsdag den 28 October, des voormiddags.
Adres bij *J. B. CROL & Co.*

De Ondergeteekende geeft bij deze zijnen geëerden Begunstigers kennis, dat hij weder gearriveerd is met puik beste **Winter AARDAPPELEN**, in soorten. Prijzen zijn te vernemen en Monsters tegen betaling te bekomen in het Pakhuis van Mej. de Wed. ***Riemslag***, Gelderschekade, hoek Koningsteeg.
A. HEEZEN.

*** *ROTTERDAM.* — De Heer **DENTZ**, *Dentiste van Z. M. den Koning, van H. M. de Koningin-Moeder, van Z. K. H. Prins* Frederik *der Nederlanden en van H. K. H. de Kroonprinses van Zweden en Noorwegen*, zal **MORGEN, Zondag den 26 dezer**, alhier arriveren, en tot **Vrijdag den 31 dezer** vertoeven; gelogeerd in ***den Arend***, op de Hoogstraat.

MANUFACTUREN EN MODES.

W. MORLEY,

HOOGSTRAAT, 7, n.° 81,

heeft de eer te berigten de **Nieuwste PARIJSCHE MODES** te hebben ontvangen, en die op aanstaanden MAANDAG en volgende dagen ter bezigtiging zijner geëerde Begunstigers te zullen stellen. Eene elegante en volledige Collectie der **NIEUWSTE MODELLEN** van MANTELS, MANTILLES, etc., als mede DAMES HOEDEN, MUTSEN, LINTEN, BLOEMEN en andere ***Nouveautés*** zijn voorhanden, zoo mede de Nieuwste Stoffen en Dessins voor DAMES KLEEDJES, CHALES, CHALES LONGS, etc. Hij vleit zich het Nieuwste en Smaakvolste, wat voor dit Saizoen is uitgekomen, te zullen kunnen aanbieden.

*** De Heer J. WESSELS, van Monnickendam, is door Dr. ***Pinters*** **OORPILLEN** van eene Doofheid genezen, waaraan hij ongeveer drie maanden geleden had. Toen hij ze vijf dagen gebruikt had, bespeurde hij eene werking, en had hij een gedurig gedruisch als of hij in de verte iets hoorde; na veertien dagen was hij volkomen genezen en kon weder zeer goed hooren.

Deze **PILLEN** zijn in Katoen gerold, langwerpig, en gelijken op de *Cocon* van een Zijwormpje; zij worden in het oor gestopt als een watje, en des morgens en des avonds vernieuwd. Dr. FELDBERG, in Weenen, getuigt, dat hij in zijne practijk personen die vele jaren Doof waren er mede genezen heeft, en dat iedere Doofheid er mede genezen kan worden als zij niet mede op de wereld gekomen is, of als de gehoorwerktuigen niet gedood zijn door Inspuitingen eener Sublimaatoplossing, dat in sommige gevallen gebezigd wordt.

Zij zijn in Doosjes van 60 Pillen ingepakt, en kosten *f* 2. 50 in de onderstaande dépôts:

Amsterdam, Verkoophuis,	Dordrecht, *J. Veth*, Jr.,
Arnhem, *G. W. Tikkel.*	's Hage, *Sack en Co.*
„ *R. B. de Roos.*	Rotterdam, *J. A. Klinger en Co.*,
Delft, *J. T. Wagner*,	Schiedam, *N. Roepius.*
„ *J. Metz.*	Utrecht, *Ferd. Meijer*,

en de andere Steden des Rijks.

215de

STAATS-LOTERIJ.

HOOGE PRIJZEN, getrokken ten Kantore van

N. M. DE LIGT,

Zeevischmarkt, wijk 2, n.° 359:

op N.°	8680	. . .	*f* 25,000,
» »	8950	. . . -	5,000,
» »	13366	. . . -	5,000,
» »	8864	. . . -	1,250,

op N.° 8281	***f*** **1000,**	op N.° 14222	***f*** **1000,**
„ „ 9745	**- 1000,**	„ „ 19642	**- 1000,**
„ „ 11582	**- 1000,**	„ „ 19371	**- 1000.**

Rotterdam den 23 *October* 1851.

Buitengewone hoedanigheid *der*

ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY,

tot het ***genezen*** *van* ***oude Wonden*** *en* ***Verzweringen.***

Vier jaren geleden kreeg THOMAS WATKINS, Katoenspinner te Manchester, eene zware wonde aan den Arm door een slag van een der werktuigen van de Fabriek. Gedurende een geruimen tijd was hij onder de behandeling der Geneesheeren van het Ziekenhuis, welke allen van gevoelen waren dat niets dan het afzetten van den Arm het leven des Lijders kon behouden, en daar hij deze bewerking niet wilde ondergaan werd hij voor ongeneselijk verklaard. Toen raadden hem zijne Vrienden aan, eene dosis **Pillen** en **Zalf** van ***Holloway*** te koopen, welke na weinige weken de wond deden genezen, en den Zieke na een zoo langdurig lijden geheel herstelden.

Zijn op *franco* aanvraag a contant te bekomen bij den Heer **N. C. M. VAN SOMEREN BRAND**, Depôthouder te **Dordrecht**; aan het Hoofd-Depôt bij den Heer **J. STRAATMAN**, te **'s Hertogenbosch**; als mede te **Londen**, Strand **244**, *Holloway's Etablissement. — Door het vermeerderd debiet zijn de* ***prijzen*** *thans de volgende:*

DOOSJES PILLEN van *f* 0. 90, *f* 2. 10, *f* 3. 30, *f* 7. 75, *f* 15. 50, *f* 23. 50.
POTJES ZALF..... „ - 0. 90, - 2. 10, - 3. 30, - 8. 15, - 15. 90, - 23. 90.

*** Al degenen welke iets te vorderen hebben van, verschuldigd zijn aan, of wel onder hunne berusting hebben Papieren of Goederen, toebehoorende of betreffende den Boedel van wijlen Mejufvrouw **ANCKE BEKKER**, Weduwe van den Heer JAN TÖNJES JANSEN, gewoond hebbende te Rotterdam, en onlangs aldaar overleden, worden verzocht daarvan, vóór den laatsten October dezes jaars, opgave, betaling of afgifte te doen ten Kantore van den Notaris *VAN RIJCKEVORSEL*, te Rotterdam.

*** De **PANDEN**, bestaande in: 1, het **KOOPMANSHUIS**, met **KANTOOR** en **PAKHUIS**, benevens **ACHTERHUIS**, met **PAKHUIS** en **ERVE**, staande en gelegen aan de noordzijde van de Wijnhaven en uitkomende aan de zuidzijde van de Wijnstraat te Rotterdam, wijk 2, n.° 261, en 2, het **HUIS** en **ERVE**, ingerigt tot **Logement**, genaamd ***de Fortuin***, staande en gelegen aan de noordzijde van de Peperstraat te Rotterdam, wijk E/5, n.s 50/62, welke laatstleden Woensdag door de Notarissen *DALEN en LAMBERT*, in het Locaal van Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, zijn geveild, zullen op Woensdag den 29 October 1851, door voornoemde Notarissen, ter zelfder plaatse, worden *Afgeslagen.*

*** OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING,
om ***Contant Geld,***

op Maandag den 27 October 1851, des voormiddags ten half tien ure, in en vóór het Pakhuis aan den Boerensteiger, wijk **10**, n.° 19, te Rotterdam, van eene aanzienlijke Partij **Jonge** en **Oude *Goudsche* KOMIJNEN**, ***Leydsche, Edammer*** en ***Zwitsersche*** **KAZEN**, als mede **KAARSEN**, **HANDWAGEN**, **KAASSTELLING** en verderen **OPSTAL**, een Stel groote en kleine **SCHALEN, GEWIGT**, eenige Kinnetjes **AZIJN**, benevens eene groote Partij *Engelsche, Hollandsche* en *Zwolsche* **FUST**, en wat verder te koop zal worden aangeboden. Alles te bezigtigen op den dag der Verkooping, van des morgens zeven tot negen ure.

*** OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.

De Notaris *WILLEM SIMON BURGER Wz.*, te Rotterdam, als last hebbende van zijne Principalen, die daartoe geregtelijk zijn gemagtigd, is van meening om op Woensdag den 29 October 1851, des namiddags ten vier ure, in het Locaal voor Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade aldaar, te veilen en te verkoopen:

Een hecht en sterk **HUIS, PAKHUIS** en **ERVE**, staande en gelegen aan het Oostplein te Rotterdam, wijk **11**, n.° 345, Kadaster sectie N, n.° 291. Aangeslagen in de Grondlasten over 1851 tot *f* 32. 72. Het Bovenhuis is in eigen gebruik en het Pakhuis verhuurd tot 1 Mei 1852, voor *f* 200 's jaars.

Het te veilen Pand zal twee dagen vóór en op den dag der veiling voor een ieder te zien zijn, op vertoon van een Permissiebiljet, af te geven door voornoemden Notaris, ten wiens Kantore intusschen nadere informatien zijn te bekomen.

*** ***A. J. LAMME*** zal, onder zijne directie, in December aanstaande, te Rotterdam, laten verkoopen: Eene fraaije Verzameling **PRENTEN**, waaronder van ***A. Durer, Rembrandt van Rijn, Dusart, Boissieu, Raphael Morghen, Wille, Nanteuil*** enz., **PRENTWERKEN, TEEKENINGEN** en **SCHILDERIJEN.**

VERKOOPING VAN BOEKEN,

door en ten Huize van den Boekverkooper
J. F. K. SCHWAEBE, *in den Oppert, te Rotterdam.*
HEDEN AVOND TEN HALF ZES URE.
NAGEKOMEN BOEKEN, waaronder de nieuwste FRANSCHE en HOLLANDSCHE WOORDENBOEKEN, een *WAGENAAR*, VADERLANDSCHE HISTORIE, 21 Deelen, met Platen, netjes gebonden, beste Druk; eenige Nieuwe DICHTWERKEN en ROMANS, enz. enz.; als mede eenige vroeger **opgehouden BOEKEN.** Volgens dezelfde Catalogus ook eenige **LIEFHEBBERIJEN.**

INGEZONDEN STUKKEN.

Aanlegplaatsen voor Stoombooten en uitbreiding der Stad.

Ter gelegenheid der Artikelen over de aanlegplaats voor Stoombooten aan het Oude Hoofd, heeft men gewag gemaakt van het belang om nieuwe aanlegplaatsen voor Stoombooten te vinden. — Dit is juist.

Het komt ons voor dat daarin spoedig kan worden voorzien, zonder dat men op het aanleggen van eene nieuwe kade, die het eigenaardig sieraad van eene bestaande zou bederven en misschien fraaije gevels, maar karige woningen op eenen kostbaren grondslag opleveren zou, behoeft te wachten, en zelfs, zonder dat men, zoo als door iemand voorgesteld is, eerst eene prijsvraag zou behoeven uit te schrijven.

Immers heeft men door bewegingen uit Rotterdam zelve, de Werf der Marine met deszelfs gebouwen vacant gekregen.

Hoewel het nu niet kwaad kan geheeten worden dat het Rijk eenig terrein behoudt, om in geval van moeijelijkheden met de aangrenzende rivierstaten eene wapenplaats voor eene flottille aan eene rivier bij eene groote Stad te bezitten, zoo behoeft men voor dit geval het tegenwoordige niet voor de toekomst achter te stellen. Het is te denken dat in zulk een geval gansch de stad wapenplaats worden zou.

De Werf der Marine is dus beschikbaar te rekenen. Door eene onderhandeling met het Rijk zal het verkrijgen van den eigendom of het gebruik van dat terrein niet aan veel moeiten onderhevig wezen.

Dáár heeft men een lang front, geschikt voor den aanleg van een aantal rivierbooten.

Vóór het Oude Admiraliteitshuis ligt een dijk, en van dáár, tot het gebouw, is een groot vlak, geschikt tot al en tot meer dan noodig is. Het gebouw zelf levert pakhuizen en bergplaatsen, kantoren en zelfs woning op.

De kleine woningen aan de westzijde tegenover de Stads Timmerwerf afbrekende, verkrijgt men eene haven voor kleine vaartuigen. Aan de oostzijde bestaat er eene voor groote schepen, die men verbreeden kan; verder op ten oosten, vóór de batterij, bevindt zich nog een front en haven, en achter deze bedijkingen ligt eene havenkom, waarin eene vloot van marktschepen, wachtschepen, of magazijn-vaartuigen kan geborgen worden, en waar de geheele bezooming, langs de kleine Werf aan den Hoogendijk, de Aschkarrenstal, het Oostplein en het Plein voor de Engelsche Kerk losplaats wordt.

Door zulk een aanleg, ontwerpt men als gelijktijdig de uitbreiding der Stad. Begeert men die, dan vindt men op 's Lands Werf de plaats om huizen met het front naar de havenkom gekeerd in een alignement, uit het Stads Timmerhuis naar den hoek der Maaslaan getrokken, te bouwen, en dus doende heeft men aanlegplaatsen, Binnenhaven, Buitenhavens in verband met den Haringvliet en de Nieuwehaven, zoodat alles te zamen een goed, een natuurlijk, een breed verband met alle de groote rij- en waterwegen der Stad oplevert.

De uitvoerbaarheid van dit plan is Schrijver dezes zeer duidelijk. — Zonder het met waanwijsheid op te dringen, wil hij er gaarne bedenkingen tegen hooren.

Eene opmerking rekent hij er echter nu reeds te moeten bijvoegen, te weten, dat, ofschoon ieder naar uitbreiding en ruimte verlangt, ieder ook wel ter zelfder plaats zou willen blijven. Dit is niet onnatuurlijk, maar het is onvereenigbaar. Waar geen plaats meer is onder het hart van den watervogel, moet men wat minder warm opgroeijen onder de vleugels, en wanneer het plaatselijk bestuur de lig- en losplaatsen aanwijst en verdeelt, moet men *naast* en niet *in* elkanders plaats willen liggen. Begeert men plaats voor eene woning, dan moet men *nevens* elkanderen uitbreiden en zich niet *boven* elkanderen willen ophoopen.

En die iets fraais wil mag wel verbeteren maar niet te gelijk bederven.
V. B.

Te *Rotterdam*, bij ARRENBERG & VAN REYN.